T005 A HÀM V 99-7-Kinh 183 Chánh Kiến-Tạp A Hàm

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH 183. CHAÙNH KIEÁN Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nhö coù ngöôøi bò löûa ñoát ñaàu vaø aùo, phaûi laøm sao ñeå cöùu?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, phaûi gaáp ruùt, nhanh choùng, noã löïc tìm caùch ñeå daäp taét noù.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Ñaàu vaø aùo bò ñoát chaùy coøn coù theå taïm queân ñi ñöôïc, coøn löûa voâ thöôøng maø höøng höïc thì caàn phaûi ñoaïn tröø taän dieät. Vì ñeå ñoaïn tröø löûa voâ thöôøng, neân tu chaùnh kieán. Vaäy ñeå ñoaïn tröø nhöõng thöù löûa voâ thöôøng naøo phaûi tu chaùnh kieán? Ñoaïn tröø saéc voâ thöôøng neân tu chaùnh kieán; ñoaïn tröø thoï, töôûng, haønh, thöùc voâ thöôøng neân tu chaùnh kieán.” Chi tieát nhö treân (kinh 175)... cho ñeán: Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät ñaõ thuyeát, hoan hyû phuïng haønh. Nhö kinh thuyeát veà voâ thöôøng, quaù khöù laø voâ thöôøng, vò lai laø voâ thöôøng, hieän taïi laø voâ thöôøng; quaù khöù, vò lai laø voâ thöôøng; quaù khöù, hieän taïi laø voâ thöôøng; vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng; quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng, taùm kinh cuõng daïy nhö treân vaäy. Nhö taùm kinh daïy veà chaùnh kieán, trong moãi moät kinh cuûa taùm kinh daïy veà chaùnh chí, chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng, chaùnh phöông tieän, chaùnh nieäm, chaùnh ñònh cuõng daïy nhö treân. Nhö saùu möôi boán kinh daïy veà neân ñoaïn tröø, trong moãi moät kinh cuûa saùu möôi boán kinh daïy veà neân hieåu bieát, neân nhaøm chaùn, neân döùt tröø, neân döøng nghæ, neân buoâng xaû, neân dieät taän, neân döùt baët cuõng thuyeát nhö treân vaäy.1

1. AÁn Thuaän: moät ngaøn moät traêm saùu möôi boán (1164) kinh.

KINH 184. KHOÅ TAÄP TAÄN ÑAÏO Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nhö coù ngöôøi bò löûa ñoát ñaàu vaø aùo, phaûi laøm sao ñeå cöùu?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, phaûi gaáp ruùt, nhanh choùng, noã löïc tìm caùch ñeå daäp taét noù.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Ñaàu vaø aùo bò ñoát chaùy coøn coù theå taïm queân ñi ñöôïc, coøn löûa voâ thöôøng maø höøng höïc thì caàn phaûi ñoaïn tröø taän dieät. Vì ñeå ñoaïn tröø löûa voâ thöôøng, neân tu Khoå-Taäp-Taän-Ñaïo. Vaäy ñeå ñoaïn tröø nhöõng phaùp voâ thöôøng naøo phaûi tu Khoå-Taäp-Taän-Ñaïo? Ñoaïn tröø saéc voâ thöôøng neân tu Khoå-Taäp-Taän-Ñaïo; ñoaïn tröø thoï, töôûng, haønh, thöùc voâ thöôøng neân tu Khoå-Taäp-Taän-Ñaïo.” Chi tieát nhö treân (kinh 175)... cho ñeán: Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät ñaõ daïy, vui möøng thöïc haønh theo. Nhö kinh daïy veà voâ thöôøng, quaù khöù laø voâ thöôøng, vò lai laø voâ thöôøng, hieän taïi laø voâ thöôøng; quaù khöù, vò lai laø voâ thöôøng; quaù khöù, hieän taïi laø voâ thöôøng; vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng; quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng, taùm kinh cuõng thuyeát nhö treân vaäy. Nhö taùm kinh daïy veà Khoå-Taäp-Taän-Ñaïo, trong moãi moät kinh cuûa taùm kinh daïy veà khoå taän ñaïo laïc, phi taän ñaïo laïc taän ñaïo

cuõng thuyeát nhö treân vaäy. Nhö ba möôi hai kinh daïy veà neân ñoaïn tröø, thì trong moãi moät kinh cuûa ba möôi hai kinh daïy veà neân hieåu bieát, neân nhaøm chaùn, neân döùt tröø, neân döøng nghæ, neân buoâng xaû, neân dieät taän, neân döùt baët cuõng thuyeát nhö treân vaäy.2

2. AÁn Thuaän: moät ngaøn moät traêm ba möôi hai (1132) kinh.

KINH 185. VOÂ THAM PHAÙP CUÙ3 Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nhö coù ngöôøi bò löûa ñoát ñaàu vaø aùo, phaûi laøm sao ñeå cöùu?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: “Baïch Theá Toân, phaûi gaáp ruùt, nhanh choùng, noã löïc tìm caùch ñeå daäp taét noù.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Ñaàu vaø aùo bò ñoát chaùy coøn coù theå taïm queân ñi ñöôïc, coøn löûa voâ thöôøng maø höøng höïc thì caàn phaûi ñoaïn tröø taän dieät. Vì muoán ñoaïn tröø löûa voâ thöôøng, neân tu phaùp cuù khoâng tham. Vaäy ñeå ñoaïn tröø nhöõng phaùp voâ thöôøng naøo phaûi tu phaùp cuù khoâng tham? Ñoaïn tröø saéc voâ thöôøng neân tu phaùp cuù voâ tham; ñoaïn tröø thoï, töôûng, haønh, thöùc voâ thöôøng neân tu phaùp cuù voâ tham.” Chi tieát nhö treân (kinh 175)... cho ñeán: Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. Nhö kinh thuyeát veà voâ thöôøng, quaù khöù laø voâ thöôøng, vò lai laø voâ thöôøng, hieän taïi laø voâ thöôøng; quaù khöù, vò lai laø voâ thöôøng; quaù khöù, hieän taïi laø voâ thöôøng; vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng; quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng, taùm kinh cuõng thuyeát nhö treân vaäy. Nhö taùm kinh thuyeát veà neân tu phaùp cuù khoâng tham, trong moãi moät kinh cuûa taùm kinh thuyeát veà phaùp cuù chaùnh cuù, caùc cuù khoâng nhueá, khoâng si cuõng thuyeát nhö treân vaäy. Nhö hai möôi boán kinh daïy veà neân ñoaïn tröø, trong moãi moät kinh

3. Boán phaùp cuù, hay boán phaùp tích, xem Taäp Dò Moân Luaän 6. Xem D. 33. Saígiti: cattaøri dhammapadaøni: anabhijjhaø dhammapadaö, avyaøpaødo dhammapadaö, sammaø-sati dhammapadö, sammaø-samaødhi dhammapadaö, voâ tham phaùp tích, voâ saân phaùp tích, chaùnh nieäm phaùp tích, chaùnh ñònh phaùp tích.

cuûa hai möôi boán kinh daïy veà neân hieåu bieát, neân nhaøm chaùn, neân döùt tröø, neân döøng nghæ, neân buoâng xaû, neân dieät taän, neân döùt baët cuõng thuyeát nhö treân vaäy.4 KINH 186. CHÆ Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù- veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Nhö coù ngöôøi bò löûa ñoát ñaàu vaø aùo, phaûi laøm sao ñeå cöùu?” Caùc Tyø-kheo baïch Phaät: ‘Baïch Theá Toân, phaûi gaáp ruùt, nhanh choùng, noã löïc tìm caùch ñeå daäp taét noù.” Phaät baûo caùc Tyø-kheo: “Ñaàu vaø aùo bò ñoát chaùy coøn coù theå taïm queân ñi ñöôïc, coøn löûa voâ thöôøng maø höøng höïc thì caàn phaûi ñoaïn tröø taän dieät. Vì ñeå ñoaïn tröø löûa voâ thöôøng, neân tu chæ. Vaäy ñeå ñoaïn tröø nhöõng phaùp voâ thöôøng naøo phaûi tu chæ? Ñoaïn tröø saéc voâ thöôøng neân tu chæ; ñoaïn tröø thoï, töôûng, haønh, thöùc voâ thöôøng neân tu chæ.” Chi tieát nhö treân (kinh 175)... cho ñeán: Phaät noùi kinh naøy

xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. Nhö kinh daïy veà voâ thöôøng, quaù khöù laø voâ thöôøng, vò lai laø voâ thöôøng, hieän taïi laø voâ thöôøng; quaù khöù, vò lai laø voâ thöôøng; quaù khöù, hieän taïi laø voâ thöôøng; vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng; quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng, taùm kinh cuõng daïy nhö treân vaäy. Nhö taùm kinh daïy veà tu chæ, taùm kinh daïy veà tu quaùn cuõng daïy nhö treân vaäy. Nhö möôøi saùu kinh daïy veà neân ñoaïn tröø, trong moãi moät kinh cuûa möôøi saùu kinh daïy veà neân hieåu bieát, neân nhaøm chaùn, neân döùt tröø, neân döøng nghæ, neân buoâng xaû, neân dieät taän, neân döùt baët cuõng daïy nhö treân vaäy.

4. AÁn thuaän: moät ngaøn moät traêm ba möôi hai (1132) kinh.

“Nhöõng gì thuoäc veà saéc, hoaëc quaù khöù, hoaëc vò lai, hoaëc hieän taïi; hoaëc trong, hoaëc ngoaøi; hoaëc thoâ, hoaëc teá; hoaëc toát, hoaëc xaáu; hoaëc xa, hoaëc gaàn; taát caû chuùng chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau, phaûi bieát nhö thaät vaø ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Ña vaên Thaùnh ñeä töû phaûi chaùnh quaùn nhö vaäy, ñoái vôùi saéc seõ sanh ra nhaøm chaùn, ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng sanh ra nhaøm chaùn. Khi ñaõ nhaøm chaùn roài thì seõ khoâng thích, vì ñaõ khoâng thích neân giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán: ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng gì caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa’.”5 Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät ñaõ daïy, vui möøng thöïc haønh theo. Nhö kinh daïy veà voâ thöôøng, cuõng vaäy ñoái vôùi dao ñoäng, chuyeån xoay (toaøn chuyeån), lao haïch, phaù hoaïi, beänh daät dôø, huû baïi, nguy ñoán, khoâng thöôøng, khoâng an, bieán ñoåi, khoå naõo, tai hoaïn, ma taø, ma theá, ma khí, nhö boït nöôùc, nhö bong boùng, nhö caây chuoái, nhö huyeãn; yeáu keùm, tham ñaém, ñaùnh gieát, ñao kieám, ganh gheùt, taøn saùt nhau, toån giaûm, hao suy, troùi buoäc, ñaùnh ñaäp, gheû choùc, ung nhoït, gai nhoïn, phieàn naõo, traùch phaït, che giaáu, choã tai haïi, buoàn raàu, aùc tri thöùc; khoå, khoâng, chaúng phaûi ngaõ, chaúng phaûi nhöõng gì thuoäc veà ngaõ, oan gia, xích troâi, chaúng phaûi nghóa, chaúng phaûi an uûi, nhieät naõo, khoâng boùng maùt, khoâng hoøn ñaûo, khoâng che, khoâng nöông töïa, khoâng baûo veä; phaùp sanh, phaùp giaø, phaùp beänh, phaùp cheát, phaùp öu bi, phaùp khoå naõo, phaùp khoâng söùc, phaùp yeáu keùm, phaùp khoâng theå muoán, phaùp duï daãn, phaùp nuoâi döôõng, coù phaùp khoå, phaùp coù gieát, phaùp coù naõo, phaùp coù nhieät, phaùp coù töôùng, phaùp coù thoåi, phaùp coù giöõ, phaùp thaâm hieåm, phaùp khoù khaên, phaùp baát chaùnh, phaùp hung baïo, phaùp coù tham, phaùp coù nhueá (saân), phaùp coù si, phaùp khoâng truï, phaùp ñoát chaùy, phaùp chöôùng ngaïi, phaùp tai öông, phaùp taäp hôïp, phaùp tieâu dieät, phaùp ñoáng xöông, phaùp cuïc thòt, phaùp caàm ñuoác, phaùp haàm löûa, nhö raén ñoäc, nhö moäng, nhö ñoà vay möôïn, nhö traùi caây, nhö keû moå traâu (ñoà teå), nhö keû gieát ngöôøi, nhö söông dính, nhö nöôùc saâu, nhö doøng chaûy sieát, nhö sôïi deät, nhö

5. Ñoaïn naøy, AÁn Thuaän taùch thaønh moät kinh rieâng.

baùnh xe ñaïp nöôùc, nhö gaäy saøo, nhö bình ñoäc, nhö thaân ñoäc, nhö hoa ñoäc, nhö traùi ñoäc, phieàn naõo xung ñoäng cuõng nhö vaäy. Cho ñeán: ñoaïn tröø quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng, phaûi tu chæ quaùn. Vaäy muoán ñoaïn tröø nhöõng phaùp naøo trong quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng cho ñeán döùt baët, ñeå phaûi tu chæ quaùn? Vì muoán ñoaïn tröø saéc quaù khöù, vò lai, hieän taïi laø voâ thöôøng, cho ñeán khi döùt baët neân tu chæ quaùn. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc laïi cuõng nhö vaäy. Cho neân nhöõng gì thuoäc veà saéc, hoaëc quaù khöù, hoaëc vò lai, hoaëc hieän taïi; hoaëc trong, hoaëc ngoaøi; hoaëc thoâ, hoaëc teá; hoaëc toát, hoaëc xaáu; hoaëc xa, hoaëc gaàn; taát caû chuùng chaúng phaûi laø ngaõ, chaúng phaûi khaùc ngaõ, chaúng ôû trong nhau phaûi bieát nhö thaät. Ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng laïi nhö vaäy. “Ña vaên Thaùnh ñeä töû phaûi quaùn nhö vaäy, ñoái vôùi saéc seõ sanh ra nhaøm chaùn vaø ñoái vôùi thoï, töôûng, haønh, thöùc cuõng sanh ra nhaøm chaùn. Vì ñaõ nhaøm chaùn neân seõ khoâng thích, vì ñaõ khoâng thích neân seõ ñöôïc giaûi thoaùt, giaûi thoaùt tri kieán: ‘Ta, söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ laäp, nhöõng gì caàn laøm ñaõ laøm xong, töï bieát khoâng coøn taùi sanh ñôøi sau nöõa.’” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät ñaõ daïy, vui möøng thöïc haønh theo. KINH 187. THAM DUÏC Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Phaät ôû taïi vöôøn Caáp coâ ñoäc, röøng caây Kyø-ñaø, nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, Theá Toân noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Vì thaønh töïu moät phaùp, neân khoâng coù khaû naêng nhaän bieát saéc laø voâ thöôøng; bieát thoï, töôûng, haønh, thöùc laø voâ thöôøng. Moät phaùp ñöôïc thaønh töïu laø phaùp naøo? Tham duïc, moät phaùp ñöôïc thaønh töïu, neân khoâng coù khaû naêng nhaän bieát saéc laø voâ thöôøng; bieát thoï, töôûng, haønh, thöùc laø voâ thöôøng. “Thaønh töïu moät phaùp gì6? Ñoù laø thaønh töïu phaùp khoâng tham duïc.

6. Ñeå coù khaû naêng nhaän bieät saéc v.v… laø voâ thöôøng.

Phaùp khoâng tham duïc, coù khaû naêng nhaän bieát saéc laø voâ thöôøng; bieát thoï, töôûng, haønh, thöùc laø voâ thöôøng.” Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh. Nhö thaønh töïu vaø khoâng thaønh töïu, ñoái vôùi bieát vaø khoâng bieát, gaàn vaø khoâng gaàn, saùng vaø khoâng saùng, hieåu vaø khoâng hieåu, quan saùt vaø khoâng quan saùt, suy löôøng vaø khoâng suy löôøng, che giaáu vaø khoâng che giaáu, gieo troàng vaø khoâng gieo troàng, ñeø neùn vaø khoâng ñeø neùn, che môø vaø khoâng che môø laïi cuõng nhö vaäy. Bieát (tri) nhö vaäy, thöùc nhö vaäy, hieåu roõ (giaûi) nhö vaäy, chaáp nhaän (cho), mong caàu, bieän bieät, tieáp xuùc, nhaän thaät laïi cuõng nhö vaäy. Nhö tham, ñoái vôùi nhueá, si, saân, haän, maéng chöôûi, chaáp chaët, ganh gheùt, keo kieät, löøa doái, khoâng hoå, khoâng theïn, maïn, maïn maïn, taêng maïn, ngaõ maïn, taêng thöôïng maïn, taø maïn, ty maïn, kieâu maïn, buoâng lung, kieâu caêng, coáng cao, quanh co, hình thöùc doái traù, duï lôïi, aùc lôïi, muoán nhieàu, muoán thöôøng khoâng cung kính, mieäng aùc, tri thöùc aùc, khoâng nhaãn, tham ñaém, haï tham, aùc tham; thaân kieán, bieân kieán, taø kieán, kieán thuû, giôùi thuû, duïc aùi, saân nhueá, thuøy mieân, traïo hoái, nghi, hoân tuùy, quanh queïo, maïnh baïo, löôøi bieáng, loaïn töôûng, nhôù nghó khoâng ñuùng, thaân nhô, khoâng ngay thaúng, khoâng dòu daøng,

khoâng khaùc; taàm caàu duïc (duïc giaùc), taàm caàu saân (saân giaùc), taàm caàu haïi, taàm caàu thaân thuoäc, taàm caàu bôø coõi, taàm caàu nheï deã, taàm caàu yeâu nhaø ngöôøi, saàu öu, naõo khoå. Ñoái vôùi nhöõng thöù naøy taát caû cho ñeán: “bò che môø, khoâng coù khaû naêng taùc chöùng söï ñoaïn dieät saéc. Phaùp aáy laø phaùp naøo? Laø phaùp khoå naõo, vì khoå naõo che môø neân khoâng coù khaû naêng taùc chöùng söï ñoaïn dieät saéc, khoâng coù khaû naêng taùc chöùng söï ñoaïn dieät thoï, töôûng, haønh, thöùc. Coù moät phaùp khoâng che môø, neân coù khaû naêng taùc chöùng söï ñoaïn dieät saéc vaø coù khaû naêng taùc chöùng söï ñoaïn dieät thoï, töôûng, haønh, thöùc. Phaùp aáy laø phaùp naøo? Laø phaùp khoå naõo, vì phaùp naøy khoâng che môø neân coù khaû naêng taùc chöùng söï ñoaïn dieät saéc vaø cuõng coù khaû naêng taùc chöùng söï ñoaïn dieät thoï, töôûng, haønh, thöùc. Phaät noùi kinh naøy xong, caùc Tyø-kheo nghe nhöõng gì Ñöùc Phaät ñaõ daïy, vui möøng thöïc haønh theo.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.